

Pestens år

ORDLISTA

- nederlag** (sida 6, rad 2) förlust
- eländig** (sida 11, rad 1) usel
- härjar** (sida 18, rad 14) går hårt fram
- hetsig** (sida 20, rad 16) intensiv
- klarlagt** (sida 23, rad 7) bevisat
- måna om** (sida 26, rad 17) tycka att det är viktigt
- strimmor** (sida 30, rad 16) ränder
- fördärvlig** (sida 34, rad 3) ödeläggande
- härda ut** (sida 40, rad 13) orka
- självmant** (sida 53, rad 11) frivilligt
- klampar in** (sida 67, rad 17) tränger sig in
- flott** (sida 71, rad 13) fint
- syndfullhet** (sida 72, rad 13) att göra syndiga saker
- spektakel** (sida 75, rad 16) här: händelse
- bommas igen** (sida 80, rad 11) stängas
- enormt** (sida 88, rad 1) väldigt
- rådlös** (sida 98, rad 7) här: han vet inte vad han ska göra
- bedrövligt** (sida 106, rad 4) hemskt
- brast ut i** (sida 106, rad 14) började att
- mist** (sida 110, rad 8) förlorat
- totalitära** (sida 119, rad 9) enväldiga
- utarmat** (sida 122, rad 2) mycket fattigt

Finns det andra ord som är nya för dig? Skriv upp dem och slå sedan upp vad de betyder. Skapa en egen ordlista med ord och förklaringar.

Arbeta med ordlistan

1. Gå tillbaka till boken. Läs meningarna där orden i ordlistan och dina egna ord finns. Förklara med egna ord vad meningarna betyder.
2. Skriv egna meningar med tio av orden.

GRAMMATIK

Verb

tar, tog, tagit

ligger, låg, legat

går, gick, gått

utfärdar, utfärdade, utfärdat

uppsöker, uppsökte, uppsökt

behöver, behövde, behövt

besöker, besökte, besökt

berättar, berättade, berättat

I vilken form står de flesta av verben i boken?

Skriv om meningarna nedan till dåtid

- Andreas tar en promenad.
- I hamnen ligger sjunkna skepp.
- Det går rykten.
- De utfärdar läkarexamen.
- Dagen därpå uppsöker läkaren det kungliga rådet.
- Det behöver alltså inte vara fråga om pest.
- Man besöker huset där man finner husets ägare mycket sjuk.
- Han berättar att man har funnit bölder.

Skriv färdigt meningen

Två dagar senare ...

Nu ...

Först ...

Sedan ...

I vissa fall ...

Snart ...

När ...

Vilken mening börjar inte med tidsord?

LÄSFÖRSTÅELSE

Förord

1. Beskriv hur Sverige styrs vid den här tiden.
2. Förklara hur pesten kan komma till Stockholm.

Kapitel 1

3. På vilka olika sätt märker man att Sverige är en totalitär stat? Ge exempel.
4. Vem är Sophia Brenner? Vad är ovanligt med henne?

Kapitel 2

5. Vad är det för ett rykte som går?
6. På vilka sätt tar man inte smittan på allvar?
7. Vilka råd får människorna för att hantera smittan?
8. Vad är "magistraten"?

Kapitel 3

9. Var dödliga sjukdomar vanliga vid den här tiden?
10. Vilka symptom ger pesten?

Kapitel 4

11. Beskriv hur sjukdomen breder ut sig.

Kapitel 5

12. Förklara någon av de regler som bestäms.
13. Vad händer om man bryter mot reglerna?

Kapitel 6

14. Hur såg man på begravningar vid den här tiden?

Kapitel 7

15. Vad händer med amman?

16. Hur går det för Sophia Brenner?

17. Hur går det för Anna Maria Thelott?

Kapitel 8

18. Hur var det att vara pestläkare?

19. Varför hatar vanligt folk pestläkarna?

Kapitel 9

20. Hur har man fått information om hur det var att leva i Stockholm under den här tiden?

Kapitel 10

21. Vad kallas oktober år 1710 i boken?

22. Vad längtar människorna efter?

23. Vilka problem finns?

Kapitel 11

24. Vilka arbeten kunde de som inte betalade sin skatt få göra?

25. Hur fungerade samhället i stort under den här perioden?

Kapitel 12

26. Vad händer i december?
27. Vad tycker du om Rhyzelius tips för att slippa bli smittad?
28. Hur påverkade pesten stadens ekonomi?

Kapitel 13

29. Vad hände på juldagen?

Kapitel 14

30. Vilka faktorer påverkar att pesten börjar försvinna?
31. Hur ser det ut för resten av Sverige?

Efterord

32. På vilket sätt är pesten en demokratisk sjukdom?
33. Hur påverkar pesten Sverige?

SKRIVA

Sammanfatta

1. I varje bok finns det ett problem. Detta kallas för bokens konflikt. Vad tycker du är problemet i den här boken? Förklara varför du tycker så.
2. Berätta vad du vet om personerna som är med i boken.
3. Skriv en sammanfattning av boken. Berätta det viktigaste ur boken.

Ge ett omdöme

1. Välj ut en sida eller ett kapitel i boken som du tyckte mycket om. Förklara varför du valde just den sidan eller det kapitlet. Vad var det med det som du tyckte om?
2. Berätta vad du tyckte om hela boken och försök förklara varför. Använd dig gärna av något exempel i boken för att förklara vad du tycker.

Associera

Att associera är att tänka fritt.

1. Berätta vad den här boken fick dig att tänka på. Vad kände du när du läste boken?

ANALYSERA

1. Vem är huvudperson i boken?
2. Tror du att det finns något som författaren vill att vi ska lära oss mer om eller fundera över i den här boken? Vad kan det vara i så fall?
3. Var utspelar sig boken och när?
4. Under hur lång tid utspelar sig boken?
5. Vilka händelser är de viktigaste i boken tycker du? Välj tre viktiga händelser och förklara varför just dessa händelser är viktiga.
6. Den här texten är en dokumentär berättelse, vad betyder det? Hur kan man se det i texten?